

(Hekayə)

Camaat onu təmiz qəlib, səminə dindar kimi tanıyırdı. Adəti vardı, hər Ramazanın ilk gecəsində tanıdığı hafizləri evinə toplayıb Qurani-Kərimə xətm edirdi və Seyyidə Zeynəbin qəbrinin ətrafına yığılan bütün dilənçiləri evinə çağırıb yaxşıca doyurardı. Özü də onları doyurmaq üçün nə az, nə çox düz iki dana kəsərdi.

Bu il də bütün hazırlıqları görmüş, əlindəki təsbəhin dənələrini çevir-çevirə Allahın isminə zikr etməyə başlamışdı. Çevrə halında oturmuş hafizlər Qurani-Kərimin mübarək ayələrini oxuyar hər kəs dilənçilərin gəlməsini gözləyirdi.

İftar vaxtını bildikən topunun atılmasına birca saat qalmışdı, ancaq dilənçilərdən heblə kimsə gəlməmişdi. Ev sahibi nökerini göndərdi ki, onlardan bir xəbər gətirsin. Nöker gəldi və az sonra təngnəfəs halda qayıtdı:

- Ağə, dilənçilər gəlmək istəmir, bu dəfə sizin dəvətini qəbul etmir.

Adam oturuğu yerdən başını qaldırdı və çaşqın halda soruşdu:

- Necə yeni gəlmək istəmir?

Nöker:

- Öz aralarında danışib topal Məhəmməd Nəklə, şikəst əbu Rəbiyə və İffic Qotur başçı seçiblər, indi də hamısı onların ağzına baxırlar, - dedi.

Adam nökerin dediklərinə inanmayaraq:

- Bəs yaxşı, o başçılar sənə nə dedilər? - deyə soruşdu.

Nöker hələ də təngnəfəs halda:

- Deyirlər ki, tələbləri qəbul olunmasa, ağanın dəvətini qəbul etməyəcəklər, - cavabını verdi.

- Tələblər ha! - deyə adam hikkəsindən

qışqırdı və deyinməyə başladı, - Lap yaxşı... Birca bu dilənçilər qalmışdı... Biz Allah üçün onların qamını doyuraq, onlar da bizim qarşımıza tələblər qoysunlar... Heç gəlməsinlər... Gəlmirlər, cəhənnəmə gəlməsinlər. Onlara verilən yemək heyfidi.

Ağə deyindi, söydü, asıb-kəsdı, amma çox keçmədi ki, düşünməyə başladı. Ya-

Nöker getmək istəyirdi ki, ağə onu saxladı:

- Get, başqa dilənçiləri çağır. Hüseyn məscidinin yanında duran dilənçiləri...

Nöker başını bulayıb dedi:

- Heç biri gəlməyəcək, ağə. Deyirlər ki, dilənçilər öz aralarında məhəllələri bölüşüblər. Hüseyn məscidinin dilənçiləri Seyyidə

Dilənçilərin protesti

man yerdə axşamlamışdı. Her il xətm mərasimi təşkil edər, dilənçiləri doyurardı. Bunun da sayəsində ticarəti canlanır, məhəllə sakinlərinin gözündə əsl mömin kimi tanınar, xətir-hörmət sahibi olardı. Quranın oxunub qurtulmasının ardınca gələn xətm duası isə dilənçilər, ev sahibi demişkən, bu itir olmadan mümkün deyildi.

Dəyəsen hirs bir qəder soyumuşdu, nökeri çağırırdı və:

- Dilənçilərin tələbbi nədir? - deyə soruşdu.

Nöker dedi:

- Yeməkdən başqa hərəyə on quruş verilməsini istəyirlər.

Adam oturuğu yerdən dik atıldı və yenidən qışqırmağa başladı. Hirsindən əlindəki təsbəh titəyirdi:

- İşə bir bax, üz verdik, astar istəyirlər. Evimi başıma yıxacaq bu itir.

Nöker qorxu içində:

- Onlar mənə dedilər ki, sənin ağan çox varlıdır və bizim hərəməyə on quruş bağışlamaqda heç bir şey itirməz, - dedi.

Ağə yenidən qışqırdı:

- Bir quruş də vermərəm. Cəhənnəm olsunlar.

Zeynəb məscidinin həndəverinə ayaq basa bilməz.

Adam "La hövlə..." deyərək səsi halda başını yellədi:

- Dünyanın işinə bax, ay başına dönüm, bu dilənçilər də ağaya söz yeridirlər. Daha bu dünyada bilmirsən kime yaxşılıq edəsən...

Başını əyib "hımm" ələdi və fikirləşməyə başladı. Əgər dilənçilərin tələbini qəbul etməsə, əvvəlki etibar, xətir-hörməti olmayacaq, ticarəti canlanmayacaq, camaat onu mömin müsəlman kimi görməyəcəkdı. Hətta ola bilsin ki, üç-beş dilənçini doyurmaqdan vaz keçdi deyə camaatın qınağına tuş gəldi. Bəlkə lap barmaqla göstərəcəklər, ardınca lağ edib ələ salacaqlar.

Başını qaldırdı və bezmış halda nökerə dedi:

- Get onlara de ki, hərəsinə beş quruş verərəm, gəlsinlər... Bir az da yeyin ol, iftara yanm saat qalıb.

Nöker qaça-qaça gəldi.

Ağə hirsindən yerində dura bilmirdi. İnanmırdı ki, nöker onları razı sala bilsin. Oğlunu çağırırdı və onu da göndərdi ki, əli boşda qalmasını:

İhsan Əbdül Qüddis

- Bu nöker axmağın birdir, heç bir işin əndəsindən gələ bilmir... Sən özün get, dilənçiləri bura gətir.

Ağanın oğlu Seyyidə Zeynəb məscidinə gəldi. Ağə ədəsıyla orda toplaşmış dilənçilərin üstünə qışqırdı:

- Nə gözünüzdü döyürsünüz, atamın səxavət damarı tutub, hərənizə yeməkdən başqa beş quruş da pul verəcək.

- Dilənçilərdən biri tez irəlilə atıldı və yol daşlama üz tutaraq:

- Əlbəttə razıyıq... Nə gözbeyirik, gedək. Bu bir fürsətdir, - dedi.

Topal Nəklə oturuğu yerdən ona tərəf dönərək:

- Sən otur yerində, başından yekə danışma. Əsla olmaz! Bizim dediyimiz olmayınca, gəlməyəcəyik.

Çolaq əbu Rəbiyə də başını yelləyərək:

- Biriyyəmizi pozmayın... Yaşasın həmrəylik! - deyə qışqırdı.

Dilənçilər bir ağızdan "Yaşasın həmrəylik!" qışqırdılar.

Başdan-ayağa qəder bütün bədəni esən İffic Qotur da belə dedi:

- Biz nə istəyirik ki? Sadəcə varlıların mallarında haqqımızı tələb edirik... Unutmasınlar ki, dilənçilər pulu başından aşan ağalara möhtac olduqları kimi onlar da dilənçilərə möhtacdirlər. Dilənçilər olmasa, bu ağalar da belə kefiçində yaşaya bilməzlər. Fikrinizi dəyişdirməyin. Tələbinizdə son dərcə haqlısınız.

Dilənçilərin hamısı bir ağızdan qışqırdılar:

Tələbinizdə haqlıyıq... Yaşasın haqlarımız!

Ağanın oğlu qoxuya düşdü, anladı ki, bu işin sonu yaxşı olmayacaq. Ürəyində hirsindən zəncir gəmirirdi, ancaq əlindən bir şey gəlmirdi, dilənçilərin qarşısında aciz qalmışdı. Ona görə də başını aşağı saldı və onların arasından geti çəkməyə başladı. Azca aralanmışdı ki, nöker qaça-qaça gəldi və üzünü dilənçilərə tutub ar səsbə qışqırdı:

- Buyurun gedək. Ağə sizin tələbinizi qəbul etdi, hərənizə on quruş verəcək.

Bir az əvvəl ağanın qarşısına tələb qoyan dilənçilərin əhvalı bir anda dəyişdi və yüksək səsbə qışqırmağa başladılar:

- Yaşasın səxavətli ağamız... Xeyrixah ağamıza eşq olsun!... Allah sənin nəslini artırsın, ey mübarək insan!

Tərcümə edən:
Mahir Həmidov